

NEWSLETTER

DECA #1

Zmiana klimatu

Zmiana klimatu przyspiesza. Co więcej, nie musimy już szukać ekstremalnych przykładów w odległych regionach świata – w ciągu ostatnich 5-10 lat każde miasto i region mogą zauważyć jej skutki w swojej okolicy. Konsekwencje są widoczne i coraz bardziej odczuwalne.

Zjawiska związane ze zmianą klimatu, takie jak fale upałów czy powodzie, kosztują Unię Europejską miliardy euro, a także ludzkie życie. Stawienie czoła tym wyzwaniom to proces długoterminowy. Miasta i regiony muszą redukować emisję CO₂ (łagodzenie skutków) oraz dostosowywać środowisko do skutków zmiany klimatu (adaptacja).

Działania adaptacyjne, takie jak rozbudowa systemów odwadniających, by radzić sobie z coraz gwałtowniejszymi burzami, są kosztowne i często mało opłacalne dla prywatnych inwestorów – lub nie przynoszą żadnych zysków. Dlatego fundusze publiczne odgrywają kluczową rolę, szczególnie w czasach trudności gospodarczych.

Cele DECA

Projekty takie jak DECA (Delivering Effective Climate Actions) mają na celu znalezienie nowych rozwiązań w walce ze zmianą klimatu. W ostatnich latach miasta i regiony opracowały dostosowane do ich potrzeb plany adaptacji do zmiany klimatu. Aby jednak faktycznie je wdrożyć, muszą poszukiwać nowych instrumentów finansowania oraz współpracować z lokalnymi interesariuszami. Władze publiczne nie mogą bowiem stawić czoła temu wyzwaniu same, a obecne budżety miast i regionów są niewystarczające.

Projekt DECA jest współfinansowany przez Interreg Europe i ma na celu opracowanie innowacyjnych instrumentów finansowania strategii adaptacyjnych, aby zwiększyć inwestycje, obniżyć koszty oraz przyspieszyć skuteczność polityk adaptacji do zmiany klimatu w regionach partnerów. W tym projekcie kluczowe będzie budowanie zdolności wśród lokalnych interesariuszy każdego z partnerów. Wielu partnerów ma doświadczenie w projektach europejskich i nauczyło się, że przekształcanie naszych krajobrazów i zielonej infrastruktury przynosi liczne korzyści, nie tylko w kontekście adaptacji do zmiany klimatu. Tworzy atrakcyjne obszary rekreacyjne, zwiększa bioróżnorodność, sprzyja zdrowszemu środowisku oraz sprawia, że nasze miasta stają się bardziej przyjazne do życia.

O adaptacji do zmiany klimatu

Ogólnie rzecz biorąc, istnieją trzy sposoby adaptacji do zmiany klimatu.

1

Adaptacja reaktywna

Adaptacja do zmiany klimatu może być reaktywna. Na przykład, incydent związany z ekstremalnymi warunkami pogodowymi wywołuje natychmiastową reakcję w krajobrazie. Ulewne deszcze szybko spływają kanalizacją do cieków wodnych, rzek i morza. Jeśli coś pójdzie nie tak, ubezpieczenie może pomóc pokryć szkody. W przypadku fali upałów istnieją plany przetrwania w takich warunkach, a służby ratunkowe są w gotowości. Adaptacja reaktywna jest tania, gdy klimat jest stabilny i/lub gdy ekstremalne zjawiska pogodowe zdarzają się sporadycznie.

Podjęcie prewencyjne idzie o krok dalej. Przewidywalne ryzyka są zwalczane do pewnego stopnia za pomocą działań zapobiegawczych. Gdy poziom wód w rzekach wzrasta, można wzmocnić wały przeciwpowodziowe. Jeśli ulewy występują częściej, kanalizacja może zostać powiększona. Tego rodzaju plany można wdrożyć w odpowiedzi na wzrost liczby ekstremalnych incydentów do pewnego stopnia. Plany te często mają charakter sektorowy i koncentrują się na zarządzaniu oraz infrastrukturze, zaprojektowanej z myślą o dłuższym okresie, zazwyczaj około dziesięciu lat.

2

Adaptacja prewencyjna

3

Działania oparte na naturze

Zarówno reaktywne, jak i prewencyjne podejścia do adaptacji osiągają swoje granice. W wyniku zmiany klimatu, miejsca są konfrontowane z bezprecedensowymi ekstremalnymi warunkami pogodowymi, które są bardziej zróżnicowane i występują częściej. Na przykład, po okresie ekstremalnych opadów deszczu mogą nastąpić tygodnie suszy. Pojawiają się nowe rozwiązania w odpowiedzi na tak szeroki zakres złożonych problemów. Już nie myśli się o natychmiastowych technicznych rozwiązaniach dla każdego indywidualnego problemu, lecz raczej o całym, zintegrowanym systemie miasta i krajobrazu. Standardowe rozwiązania przestają być wystarczające. Rozwiązania oparte na naturze w adaptacji do zmiany klimatu stają się coraz bardziej powszechne. Ta ekosystemowa adaptacja koncentruje się na odbudowie ekosystemów i wzmocnieniu usług ekosystemowych w celu ochrony społeczeństwa przed negatywnymi skutkami zmiany klimatu. Aby zmniejszyć wpływ fal upałów, na przykład, drzewa są sadzone między budynkami, aby zapewnić cień i chłód w tych przestrzeniach. W dzielnicach z małymi domami sadzenie drzew może pomóc w szybkim ochłodzeniu środowiska w nocy, co pozwala mieszkańcom lepiej spać. To jest tzw. podejście transformacyjne, które wymaga radykalnie innego podejścia. Jest to podejście preferowane przez ten projekt.

Metody DECA

DECA wykorzysta sesje wymiany doświadczeń do poszerzania wiedzy na temat finansowania oraz budowania potencjału, co pomoże lepiej zrozumieć potrzeby edukacyjne i zmiany w polityce.

Pierwsze spotkanie odbyło się w Warszawie w czerwcu 2024 roku, gdzie uczestnicy wymieniali się istniejącymi rozwiązaniami, studiami przypadków i dobrymi praktykami w zakresie przeciwdziałania ryzykom klimatycznym. Partnerzy omawiali również możliwości finansowania wspólnie z ekspertami z Warszawy.

Inspirujące były także przykłady z terenu, takie jak Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego z ogrodem, panelami słonecznymi, leśnym patio, ogrodami wertykalnymi i dachowymi.

DECA to projekt Interreg Europe, współfinansowany przez Unię Europejską. Składa się z 8 partnerów: Energy and Climate Agency of Podravje (Słowenia), Mazowiecka Agencja Energetyczna (Polska), Tartu Regional Energy Agency (Estonia), County Administration Board of Kronoberg (Szwecja), Roermond Municipality (Niderlandy), City of Ostend (Belgia), Lisbon Municipality (Portugalia), Province of Treviso (Włochy).

[Zapisz się do newslettera!](#)

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

DECA